

ANA MARIJA JEVŠENAK

LEDINSKA IMENA V POTOPLJENI VASI DRUŽMIRJE

COBISS: 1.01

[HTTPS://DOI.ORG/10.3986/JZ.32.1.05](https://doi.org/10.3986/JZ.32.1.05)

Prispevek na kratko predstavlja že izginulo vas Družmirje, govor in ledinska imena na tem danes pretežno že potopljenem območju. Ledinska imena so bila zbrana s pomočjo informatorjev, ki so nekdanj živeli na tem območju, zemljevidov in zemljiških katastrov ter ankete o sedanjem poznavanju ledinskih imen na obravnavanem območju. Zapisana in predstavljena so glede na pomensko motivacijo, predstavljena so v obliki slovarskih sestavkov ter prikazana na zemljevidu. Uporabljena je bila metodologija projekta FLU-LED.

Ključne besede: dialektologija, srednjesavinjsko narečje, šoštanjski krajevni govor, ledinska imena, Družmirje

Microtoponyms in the Submerged Village of Družmirje

This article briefly presents the now vanished village of Družmirje and the dialect and microtoponyms in this area, which is now mostly submerged. The microtoponyms were collected with the help of informants that once lived in this area, maps and land registers, and a survey on the current knowledge of microtoponyms in the area. They are recorded and presented according to their semantic motivation, presented in the form of dictionary entries, and shown on a map. The research uses the FLU-LED project methodology.

Keywords: dialectology, the dialect of the Middle Savinja Valley, the local speech of Šoštanj, microtoponyms, Družmirje

1 Uvod**1.1 O vasi Družmirje**

V prispevku so obravnavana ledinska imena vasi Družmirje in okolice. Družmirje je bilo obcestna vas v zahodnem delu Šaleške doline, ki so jo zaradi ugrezanja območja kot posledice izkopavanja lignita porušili. Ugreznine je zalila voda in nastalo je Družmirsko jezero. Območje Družmirskega polja, ki velja za enega kmetijsko najbolj rodovitnih in najbolj zgodaj poseljenih predelov Šaleške doline, naj bi bilo

Ana Marija Jevšenak # anamarija.jevsenak@gmail.com

Prispevek je nastal na osnovi avtoričinega diplomskega dela *Ledinska imena v potopljeni vasi Družmirje in okolici* (Jevšenak 2023) pod mentorstvom red. prof. dr. Vere Smole in doc. dr. Mojce Ilc Klun. Prva različica je bila predstavljena 22. 4. 2025 v študentski sekciji na 5. Slovenskem dialektološkem posvetu v Ljubljani. Temelji na raziskovalnih podatkih iz že obstoječih in javno dostopnih virov, ki so navedeni v razdelku Literatura in spletni viri, ter na gradivu, ki ni javno dostopno oziroma je dostopno pri avtorici na osnovi utemeljene prošnje.

glede na arheološke najdbe poseljeno že v (pozni) antiki (Ravnikar 2011: 19–27). Bogato in dolgo zgodovino obravnavane vasi nakazujeta tudi imeni potoka, ki je tekkel skozi vas, ter vasi: *Velunja* (*Və'lu:nja* ~ *Və'lu:ja*) in *Družmirje* (*Druž'mi:rje*), ki sta slovanskega izvora.

Prvi ohranjeni zapis imena kraja je iz leta 1309, in sicer kot *Tresimir*, leta 1311 kot *Stresimir*, leta 1318 pa že kot *Smersdorf* (Ravnikar 2011: 30, 80). To nemško poimenovanje je bilo v rabi še med drugo svetovno vojno, zapisano je tudi v katastru iz leta 1942 (kot *Schmersdorf*). Po Snoju (2009: 128) ime vasi izhaja iz pridevnika slovanskega osebnega imena **Družimirь*, prvotno ime **Družimir'e* (*selo*). Manj verjeten naj bi bil izvor iz nepotrjenega slovanskega osebnega imena **Tręsimirь*. Po legendi naj bi bil Tresimir knez, ki je s svojim ljudstvom poselil območje nekdanjega Družmirja in po katerem naj bi naselje tudi poimenovali.

Vas se je vse do rušenja in izseljevanja širila. Na začetku 60. let 20. stoletja je obsegala 94 hišnih števil. Porušili so jo v drugi polovici 20. stoletja – glavnino v letih 1974–1979 (Seher 1998: 284–308). Vas z najmanj tisočletno zgodovino je torej izginila v manj kot pol stoletja.

1.2 Nabor gradiva in metodologija ter dosedanje raziskave

Na usodo omenjenega območja se predvsem v zadnjih desetih letih vedno bolj opozarja, zlasti na lokalni ravni, z raznimi prispevki, projekti, razstavami in prireditvami. Prav tako so na tem območju delno že bila predstavljena ledinska imena, in sicer v reviji *List: revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše* (Poles 2022), vendar samo tista, ki so izpričana v jožefinskem (1784–1790) in franciscejskem katastru (1825), zato sem se pri zbiranju ledinskih imen osredotočila na novejša poimenovanja, ki so bila v rabi v prejšnjem stoletju. Zbrala sem jih predvsem s pomočjo informatorjev.¹ Gradivo sem pridobila na terenu v obliki zvočnih posnetkov, ki sem jih nato transkribirala v fonetični transkripciji. Pri preučevanju sem se opirala na metodologijo zbiranja ledinskih imen pri projektu FLU-LED, ki je predstavljena v publikaciji *Metode zbiranja hišnih in ledinskih imen* (Klinar idr. 2012). Najprej sem ledinska imena zbirala preko spontanah pripovedi informatorjev. Že pred snemanjem sem se zavedala, da bo zbiranje ledinskih imen na danes potopljenem območju izziv. Zaradi časovne oddaljenosti uporabe ledinskih imen in neohranjene prvotne kmetijske podobe pokrajine so mi bili pri snemanju v pomoč številni zemljevidi, stare slike in katastri. Pri kasnejših intervjujih pa sem podatke pridobila s pomočjo vprašanj iz obrazca za dokumentacijo ledinskih imen, ki je predstavljen v Klinar idr. 2012.

¹ Informatorja sta bila avtoričina stara starša; informatorka B (roj. 1939 v Družmirju, kasneje se je selila v Šoštanj in Velenje) in informator D (roj. 1931 v Šoštanju, kasneje se je preselil v Velenje).

Zvočno pridobljeno gradivo je zapisano in urejeno tudi v slovarskih sestavkih,² vsa pridobljena imena pa so analizirana glede na pomensko motivacijo.

1.3 Šoštanjski krajevni govor – govor informatorjev

Glede na narečno karto spada Družmirje v severni del srednjesavinjskega narečja štajerske narečne skupine. Srednjesavinjsko narečje diahrono uvrščamo v južnoštajersko narečno ploskev južne slovenščine (Šekli 2018: 341–342).

Govor informatorjev spada v šoštanjski krajevni govor, ki pa je pod vplivom knjižnega jezika že precej preoblikovan, nadnarečen, zato se določene narečne značilnosti v njem pojavljajo le občasno. Govor informatorjev je bil primerjan z analizo govora Gaberk, ki je nastala v sklopu diplomskega dela *Govor Gaberk pri Šoštanju* (1995) avtorice Terezije Balant, in z analizo govora Raven pri Šoštanju iz diplomskega dela *Glagolski sistem krajevnega govora Šoštanja* (2013) avtorja Janoša Ježovnika.

V govoru informatorjev se občasno opušča narečni umik s kratkega, dolgega končnega ali nekončnega naglašenege zloga proti začetku besede (*na're:dit/nare'di:t*, *'za:pret/zap're:t*, *po'su:šit/posu'ši:t*, *'jə:mou'l'mə:ɥ* (del -l m), *'bɛ:jžəla/bɛ'ža:la* (del -l ž), *'la:xkə/lax'kə:*, *'me:so/me'sə:*, *'pe:let/pe'la:t* (ned), *z 'ro:kami/z ro'ka:mi*), vsi naglašeni samoglasniki so dolgi, dvoglasniki so se večinoma že monoftongirali (*'sje:stra > 'se:stra*, *'le:is > 'le:s*, *'kɥo:š > 'ko:š*, toda *s'le:iku* (del -l m), *'pɥo:l* in *'duo:l*), izgublja se zaokroženost *â*. Prav tako v njunem govoru ni več prisotna ejevskva vokalizacija dolgega polglasnika. Kakovost kratkih samoglasnikov se med informatorjema razlikuje: informator D ima širši nenaglašeni *o* kot informatorka B, ki ima večinoma ozke ali zelo ozke (*ó*) – ti so največkrat za ustničniki in za *d*. Prav tako se zelo ozki kratki *e* (*è*) pojavlja samo pri informatorki B. Poleg tega je zelo spremenljiva stopnja slabitve nenaglašanih samoglasnikov (*ut'ro:ci*, *ót'ro:ci*, *ut'ro:ci*, *ot'ro:ci*, *ot'ro:ci*; *o'za:di*, *u'dza:di*; *v'sa:kiga*, *v'sa:kega*). Prisoten je pojav vrinjenega *j* v položaju med *ɔ*: ter pripornikoma *s*, *z* in zobnim zapornikom *d* (*za'de:jst*, *t'ro:jso*, *z'vo:jzu*, *'xə:jdli*).

Čeprav so še zelo prisotne oblikoslovne značilnosti štajerske narečne skupine, je opazno tudi njihovo opuščanje, na primer: feminizacija srednjega spola v dvojini in množini (*dik'le:te*, *pe'ci:ve*, *se'mə:ne*), v ednini je srednji spol ohranjen (*ti:stə i'mə:*); pluralizacija dvojine v ženskem spolu (*smo se z'və:rnale*) – v moškem se dvojina ohranja; v 2. in 3. os. dv. in mn. imajo atematski glagoli končnico *-tal-te* (*'bɔ:te*), končnica za 1. os. dv. je *-ma* (*'dɛ:lama*, *u'pi:jema*); prehod glagolov na *-niti -em* v glagole na *-nati -am* (*smo se z'və:rnale*, *po'ga:snat*). V pregiban-

2 Ledinska imena in besedila so bila pripravljena z vnašalnim sistemom ZRCola (<http://zrcola.zrc-sazu.si>), ki ga je na Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU v Ljubljani (<http://www.zrc-sazu.si>) razvil Peter Weiss.

ju se zaradi vpliva knjižnega jezika občasno pojavlja preglas za funkcijsko mehкими soglasniki, ki ni značilen za govore štajerske narečne skupine (z *'no:žem*). Nedoločnik je kratki, variantno tudi dolgi; v teh primerih ima enake oblike kot namenilnik (*po'su:šit/pòsu'šit*, *'za:pret/zap'rē:t*, *'dē:lat*). Zaradi novejših naglasnih premikov in naglasne analogije, ki so povzročili izgubo končniškega ter povečini tudi mešanega in premičnega naglasnega tipa, je najpogosteje v rabi nepremični naglasni tip (*p're:mog – p're:moga*). Pod vplivom knjižnega jezika se pojavljajo tudi posamične oblike premičnega naglasnega tipa (*'ro:ke*, z *ro'ka:mi*). Določna oblika pridevnika se tvori s členom *ta* (*ta 'za:dna*, *ta 'pə:rvi*) (Smole 2012: 18; Balant 1995: 170–171). Ožjenarečne in iz nemščine prevzete besede že občasno nadomeščajo prevzete knjižne sopomenke (*'toŋkac > 'ja:boučnik*, *št're:kna > žē'ležnica*).

K opuščanju narečnih značilnosti je pripomoglo tudi dejstvo, da je bil pogovor sneman, večina informacij o ledinskih imenih pa pridobljenih s pomočjo vprašanj, ki so zahtevala kratke odgovore. Njun govor je tako bolj avtentičen v daljših snemanih pogovorih, ki se navezujejo na pripovedi iz njunega otroštva.

2 LEDINSKA IMENA

Ledinska imena (mikrotoponimi) so nenaselbinska zemljepisna lastna imena. Z njimi poimenujemo (a) dele površja za gojenje kulturnih rastlin (agronimi), pridelovanje krme, pašo živine (npr. travniki, pašniki) in rast gozda (gozdna imena); (b) vodne površine (vodna ledinska imena); (c) vzpetine (gorska ledinska imena); (d) poti in njihove dele ter orientacijske točke. Njihov namen, tako v preteklosti kot danes, je bil predvsem orientacijski, prav tako pa se v njih zrcali zgodovinski in jezikovni razvoj pokrajine (po Klinar idr. 2012: 13).

S pomočjo informatorjev je bilo zbranih 28 ledinskih imen, ki so v nadaljevanju prikazana tudi v obliki slovarskih sestavkov, in 30 pridevnikov, izpeljanih iz hišnih imen ali priimkov kmetov, s katerimi so poimenovali travnike, sadovnjake, gozdove, polja, njive ... Poleg tega je bilo iz odgovorov na anketo o ledinskih imenih ter iz zapisov na zemljevidih in v katastrih pridobljenih še 36 poimenovanj, ki so bila prav tako vključena v analizo pomenskih motivacij.

2.1 Pomenska motivacija zbranih ledinskih imen

Pri razvrščanju zbranih ledinskih imen glede na pomensko motivacijo sem izhajala iz motivacijske razlage ledinskih imen, zapisane v Klinar idr. 2012: 54–55. Zaradi odsotnosti ledinskih imen za nekatere segmente sem te iz navedb izpustila.

Največkrat (18-krat) se kot pomenska motivacija pojavi zemljišče: oblika površja, sestava in lastnost tal ter druge značilnosti zemljišča. Sledi osebno lastno ime (16-krat) – k njim lahko prištejemo tudi vseh 30 svojilnih pridevnikov lastni-

kov (hišno ime ali priimek lastnika), po katerih so poimenovali travnike, polja, gozdove, njive itd. Pogosta (15-krat) so tudi poimenovanja s pomensko motivacijo vodovja. To nakazuje, da je bilo obravnavano območje, predvsem ob Velunji in Paki, velikokrat poplavljenno, torej precej močvirnato, kar potrjujejo tudi pripovedi informatorjev. Precej manj prisotna so ledinska imena s pomensko motivacijo rastlinstva (sedemkrat) in živalstva (dvakrat). Kot pomembna pomenska motivacija se je izkazal tudi človek oz. njegove dejavnosti, stvaritve ter lastniški in pravni odnosi (15-krat). Ledinsko ime ima lahko tudi več pomenskih motivacij, npr. *Kurje loke*.

V nadaljevanju so ob poimenovalnih motivacijah glasovno poknjženo zapisana vsa zbrana ledinska imena.

(1) zemljišče:

(a) oblike površja:

(i) uravnano površje, ravnina: *Ležno* ~³ *Ležnen* – *Ležen*, *Dobrava*;

(ii) nagnjeno in vzpeto površje: *Gorice*;

(iii) poglobljeno površje (vdrtine): *Graben*;

(b) sestava in lastnost tal: *Na Kamelcah* – *Kamelce*;

(c) značilnosti zemljišča: *Črna pot*, *Veliki travnik*, *Mali travnik*, *Na Delih* – *Dele*, *Spodnje loke*, *Zgornja loka*, *Gornje polje*, *Spodnje polje*, *Zgornja gmajna*, *Spodnja gmajna*, *Dolga njiva v Posteznicah*, *Podležnom*, *Pod Plazom*;

(2) vodovje: *Studenec*, *Tajht*, *Žabja vas*, *Kurje loke*, *Močvirje*, *Močvirski travnik*, *Travnik ob Paki*, *Cerovšekov tajht*, *Spodnje loke*, *Zgornja loka*, *Za Jezerom*, *Tamšetov brod*, *Ločevje*, *Njiva v Močlah*, *Loka*;

(3) rastlinstvo:

(a) rastlinske vrste: *Terstenjak*, *Dobrava*, *Jevše*, *Ločevje*, *Ločje*, *Trstičje*, *Miklavovi hrasti*;

(4) živalstvo:

(a) živalske vrste: *Žabja vas*, *Kurje loke*;

(5) človek:

(a) lastninski in pravni odnosi: *Zgornja gmajna*, *Spodnja gmajna*;

(b) človekova dejavnost:

(i) kmetijstvo: *Pungart*, *Za Ozarami* – *Ozare*;

(ii) druge dejavnosti: *Na Tržišču*;

(b) človekove stvaritve:

(i) naselje in stavbarstvo: *Šmihel*, *Njiva pri sušilnici*, *Njiva pri kozolcu*, *Nad Vasjo*, *Pri Falkovem križu*, *Pri Basistovem križu*, *Šmelcerjeva sušilnica*;

(ii) razmejiteni objekti: *Njiva onkraj štrekne*, *Travnik na onkraj štrekne*, *Za Polaku*;

3 Znak ~ označuje besedotvorne različice imena.

(6) lastna imena:

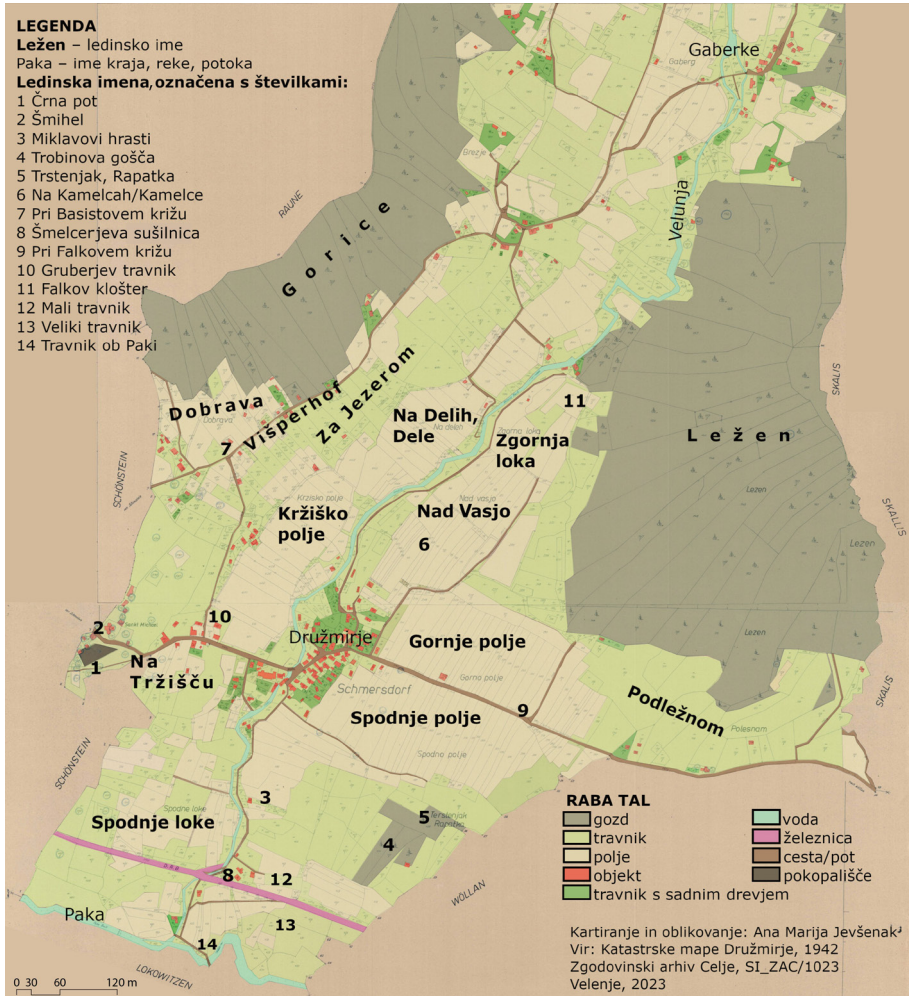
(a) osebna imena: *Gruberjev travnik, Trobinov gozd, Miklavovi hrasti, Tašlerjev travnik, Polje od Zgornjega Slivnika, Cerovšekov tajht, Rakova gošča, Bizjakov klanec, Falkov kloster, Stropniška njiva, Za Polaku, Tamšetov brod, Pri Falkovem križu, Njiva Zevnik, Pri Basistovem križu, Šmelcerjeva sušilnica, vsa ledinska imena s svojilnim pridevnikom iz hišnega imena ali priimka; Dvornikov, Hlišev, Virnikov, Šavčev, Miklavov, Božičev, Sotlerjev, Tašlerjev, Falkov, Srebretov, Šmelcerjev, Kodrunov, Kozlevčarjev, Trobinov, Kavretov, Kokolov⁴/Kokelov, Slomškov, Tamšetov, Apatov, Srebotnikov, Mešetarjev, Dermolov, Perovčev, Jonkov, Kosarjev, Bodjanov, Peskov, Miklavšček, Basistov.*

(7) Pomenska motivacija je nejasna: *Višperhof, Pringelc, Rapatka, Tržiško polje/ Križiško polje, Falkov kloster.*

Določena ledinska imena so prikazana tudi na zemljevidu oz. v katastru iz leta 1942. Na sliki 1 so vključena vsa zbrana ledinska imena, tudi iz katastrov, zemljevidov in ankete, katerih lokacija je znana in segajo na območje katastra – določena (npr. *Kurje loke, Razbornikov hrib*) segajo že v drugo katastrsko občino.

Primerjava zbranih ledinskih imen z ledinskimi imeni, zapisanimi v jožefinskem katastru (Poles 2022: 12–13), je pokazala, da so se številna ledinska imena, zabeležena v jožefinskem katastru, prav tako tudi še v franciscejskem katastru ter v katastru iz leta 1942, opustila in so jih nadomestila druga, predvsem s pomensko motivacijo lastnega imena. Na primer, poimenovanji *Rapatka* oz. *Trstenjak* sta v katastru zapisani na območju zaplate gozda, ki sta ga informatorja poimenovala *Trobinova gošča/Trobinov gozd*. Pri tem pa seveda ne smemo spregledati dejstva, da so na zemljevidih katastrov vključena le ključna ledinska imena tega območja.

⁴ Znak / označuje glasovne različice imena.

Slika 1: Zemljevid rabe tal in zemljepisnih imen v Družmirju

Glede na tvorjenost prevladujejo večbesedna poimenovanja, najpogosteje kot samostalniške besedne zveze s pridevniškim prilastkom, ki največkrat določa lastništvo oz. svojino ledine (*Miklavovi hrasti*, *Tašlerjev travnik*, *Falkov klošter* ...), nato pa tudi lego (*Spodnje polje*, *Zgornja gmajna* ...), lastnost in velikost (*Črna pot*, *Veliki travnik*, *Močvirski travnik* ...). Nekaj večbesednih ledinskih imen je tvorjenih tudi iz predložne zveze (*Za Jezerom*, *Nad Vasjo* ...) ali samostalniške besede s samostalniškim prilastkom (*Njiva pri kozolcu*). Enobesedna poimenovanja izhajajo predvsem iz občnoimenskih poimenovanj (*Gorice*, *Graben*, *Pungart* ...), nekatera pa so nastala tudi s sklapljanjem (*Podležnom*).

Večina obravnavanih imen je tvorjenih iz občnih imen, ki so danes v govoru še prisotna, nekaj občnih poimenovanj pa je sicer še znanih, vendar ne več v splošni rabi (*dobrava, močile, ločevje, gmajna* ...).

Ledinska imena kot odraz jezikovne preteklosti ohranjajo tudi značilnosti, ki se v govoru sicer opuščajo oz. niso več v rabi; npr. naglasne – *S'tu:dənc*, glasoslovnice – *P'ri:ngl̩c* in oblikoslovnice – *Za Polaku* (končnica *-u* pri sam. m. sp. v Oed).

3 SLOVAR LEDINSKIH IMEN

3.1 Zgradba slovarskega sestavka

V slovarskih sestavkih je analiziranih 28 ledinskih imen, zbranih s pomočjo informatorjev. Glasovno poknjiženi iztočnici, opremljeni z nepravimi slovarskimi oblikami, za znakom ▶ sledi narečna iztočnica, za njo so v lomljenih oklepajih navedene pregibne oblike, obvezno roditeljski, pri določenih poimenovanjih tudi tožilnik in mestnik. Za podpičjem sledita navedba lege ter izvor poimenovanja oz. ljudskoetimološka razlaga izvora. Nekaterim geslom sta v manjšem tisku v umaknjemem odstavku dodana tudi razlaga ali informatorjev opis ledinskega imena, zapisana v fonetični transkripciji.

3.2 Slovar ledinskih imen

Črna pot -e -i ž ▶ **Č̣ə:rna 'pɔ:t** (Red *'Č̣ə:rne pɔ'ti:*); pot, ki je vodila iz Družmirja pod cerkvijo sv. Mihaela mimo pokopališča do Šoštanja. Poimenovanje izhaja iz občnim. nar. *'čə:rən*, knjiž. *črn*, in nar. *'pɔ:t*, knjiž. *pot*. Pomenska motivacija za ime poti je bila njena barva, saj je bila posuta z lešem 'pogašeni delci premoga' (SSKJ2).

D: Ker so jo po'si:pali z 'le:šom, ki so ga dɔ'bi:vali pər s'ta:ri èlèkt'rɑ:mi in so 'ti:st 'le:š pɔ'si:pali za 'ti:ste pɔ'ti.

Gorice -θ ž mn ▶ **Gó'ri:ce/Gɔ'ri:ce** (Red *Gó'ri:c/Gɔ'ri:c*); hrib, ki se razteza na SZ strani doline Velunje, danes tudi Družmirskega jezera. Poimenovanje izhaja iz občnim. nar. *gɔ'ri:ca*, knjiž. *gorica* 'hrib, grič, vinograd (na griču)' (Snoj 2015).

Graben -bna m ▶ **G'ra:bən** (Red *G'ra:bna*); jarku podobno območje (travniki) ob železnici, kjer se je ob deževju nabirala voda. Poimenovanje je nastalo iz občnim. nar. *g'ra:bən*, knjiž. pog. *graben* 'jarek', prevzeto iz nem. *der Graben* 'jarek', kar je sorodno z nem. *graben* 'kopati' (Snoj 2015).

B: Qd 'tə:te Tru'bi:nove 'gɔ:še, 'tu:ki je 'mɔ:gu 'bi:t en 'ta:k 'pɔ:tɔk, ki je 'šɔ:ɥ pod ž'e:zəncɔ, 'pɔ:l se je pa, a 'ne:, je 'ta: g'ra:bən 'pɑ:ršu dɔ 'Pa:ke. 'Tu:le 'dɔ:ɥ, dɔ 'Pa:ke se je iz'li:vou. 'Ta: 'pɔ:tɔk je biɥ sɑ'mɔ: tɑk'rɑ:t, 'ke:der je blɔ dɛ'žɛ:vje, ko ga pa 'ni: b'lɔ:, je 'bi:ɥ pa 'su:x.

Gruberjev travnik -ega -a m ▶ **G'ru:berjev/G'ru:bərjev t'ra:ɥnik** (Red *G'ru:bər-jeɥga t'ra:ɥnika*); travnik je dobil ime po lastnikih, ki so se pisali Gruber.

B: G'rɛ:mo 'go:rteɥ x G'ru:berju. [...] G'rɛ:mo na t'ra:ɥnik G'ru:bərjəv.

Hrastelov hrib -ega -a m ▶ **Xras'te:lou/Xres'te:lou x'ri:p** (Red *Xras'te:louga/Xres'te:louga x'ri:ba*); hrib vzhodno od Hudobreznikovega hriba. Poimenovali so ga po bližnji kmetiji Hrastel.

Hudobreznikov hrib -ega -a m ▶ **Xudob'rę:znikou x'ri:p** (Red *Xudob'rę:znikouga x'ri:ba*); hrib za Termoelektrarno Šoštanj (TEŠ), vzhodno od Vrhovnikovega hriba. Poimenovanje izvira iz imena bližnje kmetije Hudobreznik.

Kurje loke -ih -0 ž mn ▶ **'Kur:je 'lɔ:ke** (Red *'Kur:jix 'lɔ:k*); naravno kopališče in območje ob reki Paki v jugovzhodnem delu Šoštanja, tam, kjer je danes tovorni vhod v TEŠ (Poles 2021: 15). Poimenovanje je nastalo iz občnoim. nar. *'kur:je*, knjiž. *kurje*, in občnoim. nar. *'lɔ:ke*, knjiž. *loke* mn od *loka* 'nekoliko močvirnat travnik ob vodi' (Snoj 2009: 244). Informatorjema je bil izvor imena, predvsem pridevnika *kurje*, neznan. Po izročilu Danila Čebula pa so se na tem mestu pasli prašiči in kokoši, kar bi lahko bil povod za ime, prav tako naj bi nekoč tam živel a Kurja Lonka (Poles 2021: 15).

D: 'Tɔ: je 'Pa:ka 'te:kla in 'ta:m je blɔ 'ma:l 've:č ska'lɔ:vja pa 'tɔ:, [...] ka'mę:ne p'lɔ:šče in 'ta:m je pa 'bi:ɥ ən 'ta:k od'sę:k in 'ta:k tul'mu:n, a 'ne:, ki je biɥ glo'bo:k kot 'ma:lo 'ję:zerce in glo'bo:ko je b'lɔ: na sre'di:ni 'tu:t t'ri: 'mę:tre pa še 've:č. In 'ta:m 'ti:ste kam'ni:te p'lɔ:šče pa 'ta:m, 'ta:m smo se 'sɔ:nčli in se 'kɔ:pali ɥ 'ti:stem ba'zę:nu. [...] Ugl'a:ɥnem, ve'lik 'Šɔ:štančanou je 'xɔ:dlo 'tu:go:r se 'kɔ:pat.

Ležno ~ Ležnen uradno **Ležen** -a m ▶ **'Lę:žnɔ ~ 'Lę:žnən** (Red *'Lę:žna* tudi iz *'Lę:žnega*, Ted ɥ *'Lę:žno*, Med ɥ *'Lę:žnem*), gozd, ki se je raztezal med dolinama potokov Velunje in Sopot. Poimenovanje etimološko ni pojasnjeno. Po besedah informatorjev naj bi bilo to območje precej uležano, zaradi česar bi lahko sklepali, da je pomenska motivacija lahko oblika površja. Bezljaj v *Slovenskih vodnih imenih* navaja potok *Ležič*. Ime naj bi izviral o iz glagola **lęči*, **lęzem* ← **legti*, **legɔ*. Badjura za občnoim. *lęga*, mn. *lęge*, poda pomen 'ravninice, planje, kjer polega živina'. Dalje našteje nekaj ledinskih imen, med njimi tudi ledinsko ime *Ležen* (Bezljaj 1956: 340). Prav tako za poimenovanje male ravninske ploskve omenjeno ime navaja Sore (1993: 95).

D: 'Tɔ: je b'lɔ: [...] 'bɔ:l 'ra:ɥno, a 'ne:, in 'tɔ:lk je b'lɔ: 'gɔ:zda pa 'tɔ:, 'a:mpak 'ta:m sɔ borov'ni:ce se ze'lɔ: dər'za:le. B: Je 'mɔ:glɔ 'kər 'və:lko 'bi:t, kɔ je 'ma:ma 're:kla: »'A:xtete, da se na 'bɔ:te zgu'bi:li.« Tó je 'mɔ:glɔ 'və:lko 'bi:t.

Mali travnik -ega -a m ▶ **'Ma:li t'ra:ɥnik ~ Ta 'ma:li t'ra:ɥnik** (Red *Ta 'ma:lga t'ra:ɥnika*, *'Ma:lga t'ra:ɥnika*, Med na *Ta 'ma:lmɥ t'ra:ɥniku*); travnik v lasti kmetije Šmelcer⁵ ob poljski poti ob *Travniku ob železnici*. Pomenska motivacija je bila velikost travnika.

5 Šmelcer je bilo hišno ime družine informatorke B.

Močvirski travnik -ega -a m ▶ **Moč'virski t'ra:uṅik** ~ **Moč'vi:rni t'ra:uṅik** (Red *Moč'vir:rzga/Moč'vi:rnega t'ra:uṅika*, Med na *Moč'vir:rskem/Moč'vi:rnem t'ra:uṅiku*) tudi **Močvirje** -a s ▶ **Moč'virje** (Red *Moč'vi:rja*); močvirnat travnik ob *Grabnu* oz. ob železnici.

B: Moč'virski t'ra:uṅik je biu ob G'ra:bnu.

Miklavovi hrasti -ih -ov m mn ▶ **Mik'la:vovi/Mək'la:vovi x'ra:sti** (Red *Mik'la:vovix/Mək'la:vovix x'ra:stou*); drevored hrastov v lasti Miklava, ki so se nahajali za Šavčevimi poslopji. Poimenovanje izhaja iz priimka *Miklav* in rastlinskega poimenovanja *hrasti*.

Njiva onkraj štrekne -e -e ž ▶ **'Ni:va 'o:nkraj/'u:nkraj št'rę:kne** (Red *'Ni:ve 'o:nkraj/'u:nkraj št'rę:kne*); njiva, ki je bila na drugi strani železnice kot hiša oz. vas. Poimenovanje izhaja iz občnoim. nar. *št'rę:kna*, prim. iz nem. *die Strecke* 'pot, proga', knjiž. *železnica* (Snoj 2015).

Njiva pri kozolcu -e -u ž ▶ **'Ni:va pri k'o'z'o:ucu** (Red *'Ni:ve pri k'o'z'o:ucu*); njiva v lasti Šmelcerjev, ki se je raztezala ob kozolcu.

Njiva pri sušilnici -e -i ž ▶ **'Ni:va pri su'ši:uṅici** (Red *'Ni:ve pri su'ši:uṅici*); njiva v lasti Šmelcerjev, ki se je raztezala ob sušilnici.

Pringelc -a m ▶ **P'ri:ngəlc/P'ri:nglc** (Red *P'ri:ngəlc/P'ri:nglc*); izvir izpod Hubobreznikovega vrha, danes je na tem mestu postavljen hladilnik Termoelektrarne Šoštanj. Poimenovanje etimološko ni pojasnjeno.

D: 'Tu: ko je 'døj elekt'ra:na, a 'ne:, na 'tə:ti st'ra:ni elekt'ra:rne. 'Ta:m je 'bi:u, 'ja:, 'ta:k iz'vir. Iz'vir in 'tja: sm'o 'mi: 'x'o:dli. 'Ta:m je 'p'o:l biu 'ta:k 'ma:li 'p'o:tok 'd'o:u in 'ta:m s'p'o:dej, ko se je že u'mi:ru, je pa 'tu:t b'la: 'vo:da, o'zi:roma nap'ra:va, da s'o 'la:x 'že:nske pe'ri:lo s'pi:rale. T'ja: 'go:r smo 'mi: 'ma:mi 'vo:zli, a 'ne:, pe'ri:lo z vo'zi:čkam, da je 'ta:m s'pi:rala pe'ri:lo. 'T'o: je biu 'ta: P'ri:ngəlc. AM: A Pringlc je bil tudi potok? [...] D: 'Ne:, P'ri:ngəlc je biu iz'vir, 'kə:k je pa 'tə:mu p'o'to:ku ... na 'v'ę:m. [...] AM: Zakaj ste tako rekli? D: Za'to:, k'o je bla 'do:bra, 'či:sta 'vo:da in je do'bi:u to i'me:.

Pungart -a m ▶ **'Pu:ngərt** (Red *'Pu:ngərt*, Ted *'Pu:ngərt*, Med u *'Pu:ngərtu*); je splošno ime za sadovnjak oz. nasad sadnih dreves. Poimenovanje izhaja iz občnoim. nar. *pungart* < *(pungart)-ъ ← bav. srvnem. *poumgart* za srvnem. *Boumgarte* 'drevesnica' (> nem. *Baumgarten* 'drevesnica, arboretum') (Horvat 2016: 301).

B: Is 'Pu:ngərt smo 'ja:pke prəp'la:li.

Razbornikov hrib -ega -a m ▶ **'Raz:bernikoṅ x'ri:p** (Red *'Ra:zbernikoṅga x'ri:ba*); hrib, poimenovan po bližnji kmetiji Razbornik.

Studenec -nca m ▶ **S'tu:dənc** (Red *S'tu:dəncə*) tudi **Petretov studenec** -ega -nca m ▶ **Pet'rɛ:tou s'tu:dənc** (Red *Pet'rɛ:touga s'tu:dəncə*), kasneje so izvir preimenovali v **Tresimirjev studenec** -ega -nca m ▶ **T'rɛ:simirjev s'tu:dənc** (Red *T'rɛ:simirjeuga s'tu:dəncə*); izvir vode pod Lokoviškim hribom. Enako so imenovali tudi precej kratek potok, ki je tukaj izviral in se je izlival v Pako. Poimenovanje je nastalo iz občnoim. nar. *s'tu:dənc* ali *stu'de:nc*, knjiž. *studenec* 'manjši izvir vode' (Snoj 2015). Poimenovanje *Petretov studenec* je sestavljeno iz svojilnega pridevnika hišnega imena nar. *Pet'rɛ:*, knjiž. *Petre*. Trenutno poimenovanje studenca pa izvira iz svojilnega pridevnika imena nar. *T'rɛ:simir*, knjiž. *Tresimir*. Po legendi naj bi bil Tresimir knez, ki je s svojim ljudstvom naselil območje nekdanjega Družmirja. Po njem naj bi naselje tudi poimenovali.

Šmihel -a m ▶ **Šmi'xɛ:u** (Red *Šmi'xɛ:la*); območje, kjer je stala cerkev sv. Mihaela s pripadajočimi objekti. Poimenovanje je nastalo po cerkvi sv. Mihaela, nem. *šent Mihael*, ki se je s hitrim govorom obrusil preko *Šmihel* v *Šmihel*, nar. *Šmi'xɛ:u* (Snoj 2015; 2009: 416).

Tajht -a m ▶ **'Ta:jxt** (Red *'Ta:jxta*); majhno jezero oz. močvirje pod staro elektrarno na južni strani, ki se je izsušilo. Prevzeto iz nem. *Teich* 'ribnik, bajer' (Pons 2023).

Tašlerjev travnik -ega -a m ▶ **'Ta:šlerov t'ra:ɯnik** (Red *'Ta:šlerjouga t'ra:ɯnika*, Med na *'Ta:šlerjoumu t'ra:ɯniku*); travnik v lasti Tašlerjev.

Travnik ob Paki -a -i m ▶ **T'ra:ɯnik ɔp_ 'Pa:ki** (Red *T'ra:ɯnika ɔp_ 'Pa:ki*); travnik v lasti Šmelcerjev, ki je ležal ob Paki. Poleg so bile njive v lasti različnih kmetov iz Družmirja in Lokovice. Pomenska motivacija je njegova lega.

Travnik ob železnici -a -i m ~ **Travnik na onstran štrekne** -a -e m ~ **Travnik na onkraj štrene** -a -e m ▶ **T'ra:ɯnik ɔb žɛ'lɛ:znici** ~ **T'ra:ɯnik na 'u:nst'ra:n št'rɛ:kne** ~ **T'ra:ɯnik na 'u:nk'ra:j št'rɛ:kne** (Red *T'ra:ɯnika ɔb žɛ'lɛ:znici* ~ *T'ra:ɯnika na 'u:nst'ra:n št'rɛ:kne* ~ *T'ra:ɯnika na 'u:nk'ra:j št'rɛ:kne*); travnik ob železnici, na isti strani kot kmetija Šmelcer oz. Družmirje ter na drugi strani kot *Veliki travnik*.

B: Ker je biu na 'tɛj s'tra:ni, kɔ je bla 'xi:ša. Ta 'vɔ:lek t'ra:ɯnik je biu pa 'tu:ki 'do:l, a 'ne: [na drugi strani železnice].

Trobinov gozd -ega -a m ▶ **Tro'bi:nou 'gɔ:st** (Red *Tro'bi:nouga 'gɔ:zda*); tudi **Tru'bi:nova 'gɔ:ša** -e -e ž; manjša zaplata gozda v lasti Trobina. Poimenovanje izhaja iz priimka Trobina in občnoim. nar. *'gɔ:st*, knjiž. *gozd*, oz. občnoim. nar. *'gɔ:ša* = *'gɔ:šča*, knjiž. *gozd*.

Veliki travnik -ega -a m ▶ **Və:lik/Və:lek t'ra:ɯnik ~ Ta 'və:lek t'ra:ɯnik ~ 'Na:š ta 'vɛ:č(i) t'ra:ɯnik** (Red *'Və:lkiga t'ra:ɯnika*, Med na *'Və:lkmu t'ra:ɯniku*); travnik v lasti kmetije Šmelcer med železnico in Pako, danes so tam deponija premoga in objekti v lasti Premogovnika Velenje. Pomenska motivacija je bila velikost travnika, saj je bil to največji travnik v lasti Šmelcerjev.

Višperhof -a m ▶ **'Vi:šper'xɔ:f** (Red *'Vi:šper'xɔ:fa*); območje hiš pod Goricami. Izvor imena etimološko ni pojasnjen. Glede na pogovor z informatorjema naj bi po ljudski etimologiji poimenovanje pomenilo višje dvorišče. Izvor imena bi lahko povezali z izvorom imena potoka *Višprijski potok*, ki ga Bezljaj navaja kot levi pritok Zilje na Koroškem, ter toponimom *Višprije*. Poimenovanji naj bi izvirali iz sbh. *vispar, ispar* »sursum, qui supra est« (Bezljaj 1961: 303), kar bi v slovenščino prevedli kot »gor, kdor/ki je zgoraj«.

D: 'Tu: je blɔ pɔ z'gɔ:mi 'çɛ:sti p'rɔ:ti 'Ga:berkam, ker 'ta:mle 'nɛ:k se je pa 'çɛ:sta zd'ru:žla. 'E:na je pɔd Gɔ'ri:camɪ, 'e:na pa ɔd Bɔd'ja:na 'gɔ:r. [...] Po 'nɛ:mško, 'ja:, 'xɔ:f je, 'xɔ:f je dvo'ri:šče. [...] 'Ta:m sɔ že p'rɛd d'ru:gɔ sve'tɔ:ɯno 'vo:jno, a 'ne:, sɔ ble 'ta:m že 'xi:še, sɔ gra'di:li. Se p'ravi, po 'pɔ:rvi sve'tɔ:ɯni 'vo:jni se je 'tɔ: pɔ'čai:sɪ nas'ta:jalo. [...] B: 'Bɔ:l sɔ b'li: 'dɛ:lɔuski 'raz:ret, 'bɔ:l kɔ 'ne: 'dɛ:lɔuski. D: 'Ja:, 'bɔ:l, 'no:, s'kɔ:r že 'nɛ:ke s'rɛ:dnjiga s'lo:ja. B: 'Xɔ:dli sɔ vɔ To'va:rno 'u:snja 'Šɔ:štan, a 'ne:. 'Žɛ:ne sɔ ble pa dɔ'ma:. 'Mɛ:le sɔ mo'gɔ:če 'ka:ko 'ni:vico pa 'vɛ:rt, 'tɔ: je b'lɔ: ɔ'se:.

Vrhovnikov hrib/vrh -ega -a m ▶ **Vər'xɔ:vənkɔu x'ri:p/və:rɪx** (Red *Vər'xɔ:vənkɔu x'ri:ba*, Med z *Vər'xɔ:vənkɔuga x'ri:ba*); hrib za Termoelektrarno Šoštanj, poimenovan po kmetiji Vrhovnik v neposredni bližini.

Žabja vas -e -i ž ▶ **'Ža:bja 'va:s** (Red *'Ža:bje 'va:si*); močvirnat travnik ob Paki, tam, kjer je bil nekoč speljan kanal za Tovarno usnja, oz. ob Agrariji. Poimenovanje je nastalo iz občnoim. nar. *žabji* in *'va:s*, knjiž. *žabji* in *vas*. Po mnenju informatorjev je *Žabja vas* poimenovanje za močvirnat travnik, kjer je bilo veliko žab in ni bilo naselja oz. zaselka, čeprav so bile v njeni bližini štiri hiše. Se pa kot naselbinsko ime pojavi na območju pod Goricami, vendar že višje pri Gaberkah. Zanimivo je, da v obravnavanih katastrih (franciscejski kataster (VAČ 2023) in kataster iz leta 1942 (ZAC 1942)) ime ni označeno, se pa pojavi na topografskih kartah iz let 1935–1941 in 1996. »Ime je prvotno označevalo mlako z žabami, drugotno naselje ob njej.« (Snoj 2009: 485)

AM: Zakaj se je imenovala Žabja vas? D: 'Vɛ:š 'ka:j 'je:, 'ta:m je b'lɔ: moč'vi:rje in sɔ ɔb vi'čɪ:ra:x 'ža:be reg'la:le. 'Rɛ:s, a 'vɛ:š, p'ra:ɯ 'tɔ:k, da se je 'çɛ:lo 'pɛ:tje 'čɛ:lo. 'Pɔ:l je dɔ'bi:ɯ 'ti:stɔ i'mɛ:. 'Rɛ:s, je b'lɔ: pɔ'ɯno 'ža:b 'ta:m in pɔ vi'čɪ:ra:x je b'lɔ: 'ti:stɔ reg'la:nje in 'pɔ:l sɔ 'da:l 'ta:k vz'dɛ:vek, 'Ža:bja 'va:s. AM: Koliko je bilo pa tam hiš. B: No'be:ne. D: 'Ja:, sɔ p'ra:ɯm, 'ni:žje 'dɔ:ɯ sɔ b'le: 'pɔ:l 'xi:še, s'tiri. AM: Torej Žabja vas ni bila vas? D: 'Ne:, 'ne:, [...] 'sa:m 'vaz_-'ža:p, bi 'la:xkɔ 'rɛ:ku. AM: Kaj je bilo potem to [...]? D: T'ra:ɯnik, moč'vi:rje. [...]

Zemljišča/ledine so poimenovali tudi po lastnikih, npr. **Slomškov** (travnik) ▶ **S'lq:mšekou**, **Hlišev** (travnik) ▶ **X'li:šou**, **Polje od Zgornjega Slivnika** ▶ **Z'gq:r-niga S'li:unika 'pql**, in mejaših, npr. **Njiva ob Dvornikovi njivi** ▶ **'Ni:va ob D'vq:rnikovi 'ni:vi**.

4 ANKETA O POZNAVANJU LEDINSKIH IMEN

V sklopu raziskave me je zanimala tudi ohranjenost in pogostnost poznavanja ledinskih imen na tem, danes pod jezerom potopljenem območju, zato sem izvedla anketo, s katero sem poleg podatkov o poznavanju že zbranih ledinskih imen pridobila še nekaj novih poimenovanj. Čeprav za ta ledinska imena nimam ohranjenega glasovnega posnetka, so določene narečne značilnosti govora vidne tudi preko zapisa poimenovanj (npr. *Za Polaku, Kurja ves*). V anketo sem vključila ledinska imena, zbrana s pomočjo informatorjev, ter tista, zapisana v katastrih iz let 1825, 1942 in 1955, za katera se je kasneje izkazalo, da so, razen redkih, anketirancem tako kot tudi informatorjema neznana.

Pri anketi izpostavljam tri vprašanja, ki so se nanašala na poznavanje termina in definicije ledinskega imena, poznavanje poimenovanj ledinskih imen na območju Družmirja in ali se je kakšno poimenovanje na obravnavanem območju skozi čas spremenilo.

Anketo je odprlo 85 oseb. Skoraj vsi anketiranci so bivali ali še bivajo v Šaleški dolini. Kar 68 % vprašanih pa se je v življenju že preselilo, od tega jih je šest za kraj izselitve navedlo Družmirje. Vsi vprašani vas Družmirje poznajo. Precej manj, 38,8 %, jih je označilo, da vedo, kaj so ledinska imena. Na vprašanje o poznavanju navedenih ledinskih imenih v Družmirju in okolici je odgovorilo 64,7 % vseh anketirancev. Največkrat so bila označena imena *Gorice* (48 %), *Šmihel* (45 %), *Tajht* (36 %), *Ležen* (36 %), *Črna pot* (35 %), *Žabja vas* (29 %), *Graben* (27 %), *Pungart* (24 %) in *Trobinov gozd* (24 %). Omenjena ledinska imena so ali še vedno v rabi (*Gorice, Ležen*) ali pa so splošno rabljena (npr. *Tajht, Graben, Pungart, Šmihel* ...). Osem vprašanih je navedlo, da ne pozna nobenega ledinskega imena. Kot novi poimenovanji sta bili navedeni *Tresimirjev studenec*, nekoč *Petretov studenec* oz. *Studenec*, ter *Družmirsko* oz. *Šoštanjsko jezero*.

5 SKLEP

Zbiranje ledinskih imen je ravno zaradi popolne spremembe obravnavanega območja predstavljalo velik izziv. S pomočjo informatorjev je bilo zbranih 28 poimenovanj, h katerim lahko dodamo tudi 30 svojilnih pridevnikov, tvorjenih iz hišnega imena ali priimka lastnika zemljišča, ter 36 ledinskih imen, ki so bila zbrana s pomočjo katastrov, zemljevidov in ankete. Zbrana ledinska imena ter rezultati ankete

kažejo, da je veliko ledinskih imen na območju Družmirja še ohranjenih, čeprav jih zaradi spremembe pokrajine od leta 1975 večina ni več v rabi. Slabše sta poznana njihova lega in izvor, kar je bilo tudi pričakovano. Najmanj poznana so ledinska imena, zapisana v katastrih. Ta so nadomestila druga, novejša poimenovanja, predvsem po lastnikih zemljišč. Raznolikost in številčnost poimenovanj na obravnavanem območju potrjujejo tudi ledinska imena, ki so jih zapisali anketiranci.

Glede na nekatere odzive anketirancev ob napisu *Šoštanjsko* namesto *Družmirsko jezero* ter ob preimenovanju izvira lahko sklepamo, da je vrednost ledinskih imen na tem območju predvsem spomin na nekdanjo podobo in funkcijo tega območja. Poleg tega so ledinska imena odraz krajevnega govora, torej govora Družmirja (širše šoštanjskega krajevnega govora), katerega govorci so se bili vsi primorani preseliti – kratek opis govora informatorjev je vključen tudi v prispevek. Vse omenjeno nas torej opozarja na pomembnost in nujnost, da se ledinska imena na obravnavanem območju ohranjajo in se ne spreminjajo zaradi turističnih ali drugih potreb, saj se s tem briše del pokrajinske, kulturne in tudi jezikovne preteklosti.

SEZNAM KRAJŠAV

bav. = bavarsko; **del -l** = deležnik na -l; **dv.** = dvojina; **knjiž.** = knjižno; **m** = moški spol; **Med** = mestnik ednine; **mn** = množina; **nar.** = narečno; **ned.** = nedoločnik; **nem.** = nemško; **občnoim.** = občnoimensko; **Oed** = orodnik ednine; **os.** = oseba; **pog.** = pogovorno; **Red** = roditelj ednine; **roj.** = rojen; **sam.** = samostalnik; **sbh.** = srbohrvaško; **sp.** = spol; **srvnem.** = srednjevisokonemško; **sv.** = sveti; **Ted** = tožilnik ednine; **ž** = ženski spol

VIRI IN LITERATURA

- Balant 1995** = Terezija Balant, *Govor Gaberk pri Šoštanju*, diplomsko delo, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, 1995.
- Bezlaj 1956** = France Bezlaj, *Slovenska vodna imena 1: A–L*, Ljubljana: SAZU, 1956.
- Bezlaj 1961** = France Bezlaj, *Slovenska vodna imena 2: M–Ž*, Ljubljana: SAZU, 1961.
- Horvat 2016** = Mojca Horvat, SLA V165(a).01 'sadni vrt', 2/66, v: *Slovenski lingvistični atlas 2: kmetija 2: komentarji*, ur. Jožica Škofic – Matej Šekli, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2016 (Jezikovni atlas), 300–303.
- Jevšenak 2023** = Ana Marija Jevšenak, *Ledinska imena v potopljeni vasi Družmirje in okolici*, diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2023.
- Ježovnik 2013** = Janoš Ježovnik, *Glagolski sistem krajevnega govora Šoštanja*, diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2013.
- Klinar idr. 2012** = Klemen Klinar – Jožica Škofic – Matej Šekli – Martina Piko-Rustia, *Metode zbiranja hišnih in ledinskih imen, Projekt FLU-LED v okviru Operativnega programa Slovenija–Avstrija 2007–2013*, Jesenice – Celovec: Gornjesavski muzej Jesenice, 2012.
- Poles 2021** = Špela Poles, Na Pusti grad bo šla vzpenjača, *List: revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše* 15.2 (2021), [pril. Kulturni list občin Šoštanj], 13–15.
- Poles 2022** = Rok Poles, Družmirje – sprehod skozi izgubljeno krajino, *List: revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše* 26.9 (2022), [pril. Kulturni list Občine Šoštanj], 12–13.
- PONS 2023** = *PONS spletni slovar*, <https://sl.pons.com/prevod>.
- Ravnikar 2011** = Tone Ravnikar, *Zgodovina Šoštanja I*, Šoštanj: Krajevna skupnost Šoštanj, 2011.

- Seher 1998** = Anton Seher, *Zgodovina premogovnika Velenje 2*, Velenje: Premogovnik Velenje, 1998.
- Smole 2012** = Vera Smole, *Pregled narečnih skupin slovenskega jezika: del vsebin za predmet Slovenska dialektologija*, Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2012.
- Snoj 2009** = Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, Ljubljana: Modrijan, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2009.
- Snoj 2015** = Marko Snoj, *Slovenski etimološki slovar*, ³2015, www.fran.si.
- Sore 1993** = Anton Sore, Ledinska in krajevna imena v Savinjsko-Sotelski Sloveniji, *Geografski vestnik* 65 (1993), 91–113.
- SSKJ2** = *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, druga, dopolnjena in deloma prenovljena izdaja, 2014, www.fran.si.
- Šekli 2018** = Matej Šekli, *Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov*, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018.
- VAC 2022** = VAC [Virtualna arhivska čitalnica], *Franciscejski kataster za Družmirje*, <https://vac.sjas.gov.si/vac/search/details?id=370679>.
- ZAC 1942** = Zgodovinski arhiv Celje, SI_ZAC/1023 Zbirka katastrskih map – katastrske mape Družmirje, leto 1942, predalnik 9, predal 2.

SUMMARY

Microtoponyms in the Submerged Village of Družmirje

This article discusses the microtoponyms of the village of Družmirje and its surroundings. In a brief analysis of informants' speech, the emphasis is on some typical characteristics of the Šoštanj local dialect and their supra-dialectal variants. Družmirje was a roadside village in the western part of the Šalek Valley, which was destroyed due to land subsidence caused by lignite mining. The resulting depression was later flooded, creating Lake Družmirje. In the area under study, sixty-four microtoponyms were collected with the help of informants and subsequently supplemented through a survey. These were analyzed in terms of their semantic motivation (in addition, possessive adjectives formed from owners' house names or surnames are also included). Twenty-eight microtoponyms are presented in detailed dictionary entries, which include a standardized form, a phonetically transcribed dialect form, information about the location, and locational data, and explanations of their origin or folk etymology. Certain entries also include an informant's explanation or description of the microtoponyms, written in phonetic transcription. Most of the recorded microtoponyms are multiword expressions, typically noun phrases with adjectival modifiers. The most common semantic motivations are land features (terrain, soil structure, and land characteristics) and personal names. A survey conducted among local residents in the area provided important information regarding the preservation and use of microtoponyms and sends a clear message that microtoponyms, especially in this now submerged area, are an important source of regional, cultural, and linguistic heritage.